

SEMINAR OVER HOOGWATER IN EUROPA

Dreigende overstromingen niet afwentelen

De maatgevende afvoer van de Rijn is tussen 1970 en 2000 gezakt van 18.000 naar 15.000 kubieke meter per seconde, maar lijkt nu weer als in een slingerbeweging te gaan stijgen naar mogelijk 18.000 kubieke meter per seconde in 2016. Helemaal serieus moet die voorspelling niet genomen worden, aldus Wim Silva van het RIZA. Maar de boodschap erachter daarentegen wel. De maatgevende afvoer is vooral omlaag gegaan onder politieke druk. De waterschappen vonden de verlaging destijds onverantwoord. Silva sprak tijdens het seminar 'Hoogwater in Europa' in het Watermuseum in Arnhem op Wereld Water Dag.

Tijdens de bijeenkomst deed gedeputeerde Keereweer van de Provincie Gelderland nogmaals uit de doeken doen waarom hij noodoverloopgebieden niet nodig acht. Met name het verlagen van de uiterwaarden zorgt volgens hem al voor een vermindering van het risico op overstromingen in het rivierengebied. Dijkgraaf Verwolf van Waterschap Veluwe zag dat duidelijk anders, maar Keereweer reageerde daar niet op.

Wim Silva van het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling probeerde een oordeel te geven over de huidige dijksterkte in Nederland. Hij constateerde dat langs de IJssel relatief veel lichte dijken liggen en langs de Rijn relatief veel zware dijken. De onzekerheid over de toekomstige maatgevende afvoer (tussen 13.000 en 18.000 kubieke meter per seconde) valt volgens Silva binnen de huidige marge van onzekerheid. Vanwege verzakking van de rivierbodem in Duitsland kan bij Lobith tot zo'n 18.000 kubieke meter water per seconde Nederland binnenstromen. Maar bij die maatgevende afvoer zal de Rijn in de omge-

ving van het Ruhrgebied en verder stroomopwaarts zeker overstromen, aldus Silva.

De staatssecretaris voor milieu in Nordrhein-Westfalen, mevrouw Friedrich, was daarin nog wat concreter: volgens haar kan het gehele gebied tussen Köningswinter en Krefeld onder water lopen. Daarom is Duitsland druk bezig met de voorbereiding van de aanleg van retentiegebieden. Door vier dijkverleggingen is inmiddels een retentievolume van 70 miljoen kubieke meter opgebouwd. Het waterpeil bij Lobith kan hierdoor met ruim tien centimeter dalen. Bovendien vertragen de retentiegebieden de voortgang van een hoogwatergolf met meer dan twaalf uur.

Europarlementariër mevrouw Corbey sprak over de op handen zijnde Hoogwaterrichtlijn, een initiatief van staatssecretaris Schultz-Van Haegen. Het belangrijkste principe van die richtlijn is het goed nabuurschap, oftewel het niet afwentelen van pro-

In Noord-Brabant zijn vrijwel alle verbeteringen aan dijken naar aanleiding van de hoogwaters in 1993 en 1995 uitgevoerd. In de afgelopen tien jaar is ruim 170 kilometer dijk verbeterd. Twee dijkvakken worden momenteel of dit najaar aangepast (bij Raamsdonksveer). In Noord-Brabant loopt inmiddels ook het pilotproject Overdiepse Polder, waarbij boerderijen op terpen tegen een nieuwe dijk worden aangelegd, waardoor de Bergsche Maas veel meer ruimte krijgt en het risico op overstromingen in de omgeving daalt.

blemen op andere partijen. Volgens Corbey is het de ambitie van Nederland om een soort stabiliteitspact voor water op te zetten, dat een rol kan spelen bij conflicten tussen boven- en benedenstroomse regio's.

De plaatsvervanger van staatssecretaris Schultz, de heer Dierikx van het Directoraat-Generaal Water, ging verder in op het tijdschema rond die Hoogwaterrichtlijn. Tot aan de zomer vindt een inventarisatie plaats van de huidige maatregelen ter voorkoming van hoogwateroverlast. De Europese Unie is intussen bezig met het opzetten van een actieprogramma met daarin aandacht voor samenwerking op het gebied van onderzoek naar hoogwaters, het beter benutten van de Europese fondsen voor dit doel en de voorbereiding van de Hoogwaterrichtlijn.

In de richtlijn moet volgens Dierikx de solidariteit tussen boven- en benedenstroomse gebieden geregeld worden, evenals de kosteneffectiviteit van maatregelen (risicokaarten) en moet tenslotte uitgegaan worden van het gehele stroomgebied van een rivier. In de richtlijn horen geen veiligheidsniveaus vastgelegd te worden. Dat moet per land gebeuren, aldus Dierikx. Ook vindt hij het niet nodig om de Hoogwaterrichtlijn te integreren met de stroomgebiedsbeheersplannen, omdat dat de totstandkoming alleen maar vertraagt. ◀

(Foto: Hugo Jamin).

Het creëren van meer ruimte voor de rivieren in Nederland zorgt er onder andere voor dat niet alle dijken per se versterkt hoeven te worden. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat vindt het zelfs niet erg als een dijk doorbreekt, als daarbij maar geen slachtoffers vallen en niet te veel schade berokkend wordt. Kortom, de waarde van het achterliggende gebied bepaalt de sterkte van de dijken ter plekke.